

CINE SUNTEM ȘI CE SE PETRECE CU NOI?

Who we are and what it happens with us?

Dr. Grigore Bușoi

Motto:

În consonanță și cu pietate, parafrazând Poetul Național, spunem:

*Prin a craterelor gure afirmare strig vulcan,**Lava de evi grămădită o reped adânc în cer.*

Prezentul eseu are ca punct de plecare întrebarea pe care și-a pus-o împăratul-filosof Marcus Aurelius: *Cine suntem și încotro mergem?*

Această interogație nu ar fi căpătat aderență dacă țara noastră nu s-ar afla într-un proces deconstructivist – pierderea memoriei și identității naționale precum și rătăcirea rostului ei în lume – avându-se în vedere performanțele acreditate: continuitatea multimilenară de locuire în același spațiu geografic și consonanța graiului în întinderea limbii de la Nistru pân-la Tisa. Să nu uităm că România se află la locul unde s-au bătut cap în cap trei munți (masivul otoman, masivul rusesc și cel habsburgic) și în „calea răutăților“, cum zicea cronicarul, dar și ca tărâm al întâlnirii dintre civilizația răsăriteană și apuseană, precum și ca suprafață unde se cultivă omenia și toleranța.

Un imbold însemnat în demersul meu a rezultat din citirea cărții *Cine suntem* a regizorului și omului de cultură Dan Puric, operă scrisă cu aplomb și cu o reiterare remarcabilă în simțirea religioasă.

Ca medic, când examinez suflarea omului îi spun: „Zi 33“, ori românul, afirmă Dan Puric, „doctor de suflet românesc“ și fiul unei familii de medici, ar putea să dea Occidentului suflul normalității sau, cum ar cuvânta Părintele Stăniloae, duhul păcii.

Într-o viziune filtrată desprinsă din spațiul carpato-danubiano-pontic, poporul român, podoabă a lumii albe (întinsă, luminată, sensibilă), aflat iarna într-o revizie a începutului ciclității, sub brazda reavănă a *Plugușorului* și a urărilor inocente ale *Sorcovei*, dar și sub tăria sterilizantă a gerului Bo-

botezei și privirea galeșă a Dragobetelui, sărind peste anotimpul primăvara (răstimp al înnoirii întru tinerețe), face un popas de ajustare în timpul verii, când tremură zărilor sub vipia zilei și se filtrează în-tunericul luminescent, grație licuricilor, din nopțile scurte de un conac* (în accepția cântărețelor iubirii), pentru a ajunge în toamna bilanțurilor cu o natură bogată în arome și culori, dar și cu pierderile resimțite dureros din apusul vieții.

Pentru mine acest eseu se vrea o probă de trecere a pârleazului spre opera lui Eminescu, demiurg al urcușului ființei românești.

Reamintindu-ne de *Dasein*-ul lui Heidegger, în condiții de *Raum und Zeit* („spațiu și timp“) limitate, vă propunem spre dezbatere trei capitole șuete:

I. Evocări în *aqua forte* a istoriei românilor, avându-l ca protagonist pe *homo faber*;

II. Oameni și năvădiri în pânza vremii, care aparțin lui *homo aedificans*;

III. Zestrea spirituală din creația populară și literatura cultă în sipetul simțirii românești, aflată în zodia lui *homo aestheticus*.

I. Evocări în *aqua forte* a istoriei românilor

Încercăm să prezentăm în dinamică câteva imagini edificatoare din istoria poporului român. Pentru aceasta luăm ca material de bază lucrarea *O istorie sinceră a poporului român* a acad. Florin Constantiniu. Selecția evenimentelor o facem în moștenirea lui Dimitrie Cantemir și Dumitru Drăghicescu, din care cu cele bune să ne mândrim, iar de cele rele să ne ferim și să nu le uităm.

Adresa de corespondență:
CMI Dr. Grigore Bușoi, Str. Apusului nr. 63, București
E-mail: grigore.busoi@yahoo.com

*Unitate de măsurare a timpului de aproximativ 4 ore („*De-ar fi noaptea trei conace, / M-aș duce și m-aș întoarce; / Dar e noaptea de-un conac, / Nu știu, mândro, cum să fac!*“)

„Istoria este testamentul lăsat de către strămoșii strănepoților, ca să le slujească la tâlmăcirea vremii de față și de povățuirea vremii viitoare” (Mihail Kogălniceanu). Ne-ar trebui o instanță superioară, o autoritate incotestabilă în materie care să pună în ordine și sub lupa adevărului bogatul material faptic vehiculat de istoria popoarelor. Altfel, avem păreri, păcăleli și pătări. Și e păcat!

Parcurgerea istoriei ne-am propus să o realizăm în cadrul unor orizonturi spirituale:

1. Perioada traco-geto-dacică (aflată sub patronajul lui Zamolxis, Burebista și Decebal);
2. Creștinarea și etnogeneza;
3. Perioada așezării (marele personalități ale Evului Mediu: întemeietori și luptători pentru apărarea statalității);
4. Perioada pașoptistă (în limite temporale: Tudor Vladimirescu, Alexandru Ioan Cuza);
5. Perioada Marii Uniri (cu inducerea avântului economic și cultural);
6. România la răspântie (perioada de pierderi teritoriale și de schimbare a macazului politic);
7. România în deriziunea fundamentelor (alienarea post '89).

I.1. Cele mai vechi vestigii ale antropogenezei se află în România în paleolitic (Bugiulești, Ohaba Ponor, Cioclovina).

Omul de Neanderthal locuia în zona munților Apuseni. Urma plantară datează cu 60.000 de ani î.Hr. și a fost descoperită la Peștera de la Vârtop.

În 1961, arheologul N. Vlăsa a descoperit la Tărtăria tăblițele conținând cel mai vechi sistem de scriere din lume, datând în jurul anului 5300 î.Hr.

Câteva date istorice de reținut:

- Domnia lui Burebista (70-44 î.Hr.) pune bazele statului centralizat dac;
- Domnia lui Decebal (87-106), cu cele două războaie daco-romane;
- Stăpânirea romană în Dacia (106-271), când teritoriul dacic este părăsit de împăratul Aurelian la 271, din cauza năvălirii barbarilor.

I.2. Potrivit tradiției, Sfântul Apostol Andrei ar fi predicat în Scythia Minor (Dobrogea). Un rol însemnat în difuzarea operelor Sfinților Părinți l-a avut Sfântul Ioan Cassian. Un călugăr originar din aceeași zonă, Dionise cel Mic (Exiguus), ajuns la Roma, a calculat era creștină după anul nașterii lui Hristos.

Etnogeneza românilor se realizează în trei componente fundamentale: *substratul geto-dac*; *stratul roman*; *adstratul slav*.

Surse istorice îi numeau pe români *valahi*, *vlahi*, *volohi* etc.

I.3. Întemeierea Imperiului româno-bulgar având ca temelie o dinastie vlahă, cea a Asăneștilor (1185-1241).

Domnia lui Ioan Asan al II-lea, fiul lui Asan I, reprezintă un punct important în istoria noastră prin cucerirea Dobrogei de la bizantini.

Lupta cu Semiluna s-a desfășurat în tipologia războaielor aparținând *conflictelor asimetrice* (12).

Țările Române, printr-o rezistență înțeleaptă și tenace, au obținut victorii politice favorabile lor. Poarta a renunțat să instaureze regimul de pașalâc în cele trei țări române.

În 1330, regele Carol-Robert al Ungariei pornește o campanie împotriva lui Basarab I și este înfrânt la Posada. Victoria de la Posada echivalează cu întemeierea Țării Românești.

În 1359, voievodul maramureșean Bogdan I trece în Moldova și este recunoscut ca voievod și domn precum ca și întemeietor la Țării Moldovei.

Mihai Viteazul (1593-1601), întâiul unificator al țărilor române. Într-un hrisov din 6 iulie 1600, el se intitulează „Domn al Țării Românești și Ardealului și a toată țara Moldovei“.

I.4. Redăm un scurt crâmpei al unei istorii participative țărănești transmis de bunicul meu, Moș Ionniță al lui Constandin al Stancăi:

Mai întâi o zicere populară care atestă înfăptuirea reformelor sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza (1859-1866):

*Pe vremea lui Știrbei
Puneai casa unde vrei;
Pe vremea lui Cuza
Ți-ai fript buza.*

Un țăran, Barbu Nisipeanu, zis al lui Bacarim din Jupânești, Gorj, intrând în conflict cu boierii din familia Bibescu, s-a dus la București în timpul domniei lui Barbu Știrbei (1849-1856), într-o ținută specială (încălțat cu opinci din coajă de cireș și încins cu un curmei – bucată de funie – din coajă de tei) și a tras „în dungă” clopotul de la Mitropolie, anunțând că *A murit dreptatea în țară!*

I.5. La 27 martie 1918, Sfatul Țării a hotărât Unirea Basarabiei cu România.

La 28 noiembrie 1918, Congresul General al Bucovinei a adoptat Unirea Bucovinei cu România.

Rezoluția Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918 a consfințit făurirea României Mari.

I.6. „Obiectivul strategic al participării României în cel de-al II-lea Război Mondial a fost refacearea tuturor granițelor țării, adică readucerea la trupul țării a teritoriilor pierdute în vara anului 1940 (Nord-Vestul Transilvaniei, Basarabia, Bucovina, Ținutul Herța, Cadrilaterul).

Actul de la 23 august 1944 nu a reprezentat altceva decât o adaptare a strategiei românești la noua configurație politică mondială prin alianța cu forțele Națiunilor Unite, pentru a ne putea recupera Transilvania – inima și sufletul României – după exprimarea unioniștilor de la 1 Decembrie 2018“ (Cristian Troncotă – *Percepția actului de la 23 august*, Vitralii, nr 15/2013).

Câteva elemente de final:

1. Conflictul militar dintre Litovoi (voievodul care stăpânea nordul Olteniei și Țara Hațegului) și forțe ungurești din 1277 conduce la înfrângerea oastei române și moartea lui Litovoi. În acest fel, el devine primul martir al neamului românesc care-și apără teritoriul;

2. Gheorghe Buzatu (1939-2013) a militat pentru combaterea anti-românismului și cunoașterea corectă a unora dintre perioadele controversate a istoriei naționale, lansând în 2001 „Liga pentru combaterea antiromânismului – LICAR“;

3. O notă optimistă: „Românul acționează când îi ajunge cuțitul la os!“, la care asociem alegația lui Mircea Vulcănescu: „La români se poate atunci când nu se mai poate!“

II. Oameni și năvădiri în pânda vremii.

Dorim să trecem în revistă, punctând doar aportul mai multor personalități care au intervenit în formarea și alegerea unor modele de viață socio-culturală țesute în pânda continuității românești.

După apariția cărții lui Anton Plămădeală, cunoscut ulterior ca Mitropolitul Ardealului, intitulată *Dascăli de cuget și simțire românească*, urmată de *Calendar de inimă românească*, prin care autorul își propune „să aducă în conștiința contemporanilor cât mai multe modele din cele multe, din cele nesfârșit de multe pe care ni le oferă sfânta noastră istorie românească. Văzându-și faptele lor mari, sfânta lor dăruire patriei, unității și continuității ei, culturii sufletului și inimii românești, care dintre noi nu vibrează ca în fața unei mari taine?“

Din cartea-document a lui Nicolae Andrei, *Voievozi ai spiritului*, prezentăm câteva personalități:

– Petrache Poenaru (10.01.1799 – 02.10.1875), ctitor al învățământului românesc de toate gradele, secretarul intim al lui Tudor Vladimirescu, inventatorul stiloului („un condei portăreț fără sfârșit ali-

mentându-se însuși cu cerneală”, brevetat în Franța în 1827).

În 1889, cu prilejul sărbătoririi unui sfert de veac a Universității din București, scriitorul Alexandru Odobescu, fostul elev al Colegiului Sfântul Sava, vorbind de directorul și profesorul Petrache Poenaru, afirma: „A trecut prin această lume făcând numai bine și va fi pururea în amintirea tuturor un adevărat părinte al școalelor noastre românești...“;

– Theodor Aman (1831-1891). Printre altele, el a pictat *Vlad Țepeș și solii turci*, *Mihai Viteazul*, *Tudor Vladimirescu* „încins cu sabia dreptății“;

– Gheorghe Chițu (1828-1897), publicist și om politic român, rămâne în conștiința posterității ca un luptător dinamic și eficient „pentru triumful idealului de unire a românilor“, ca un ctitor al Școlii de Arte și Meserii din Craiova, care a dat aripi sculptorului Constantin Brâncuși. Gheorghe Chițu era văzut de Elena Văcărescu ca un „un sfânt păstor român“ ce „nu mână oile, ci stelele“ și care a avut meritul creării unei rente viagere pentru Eminescu;

– Constantin Angelescu (1869-1848), medic și om politic, elev al celebrului Colegiu craiovean „Carol I“, este, alături de alți mari bărbați ai țării, unul dintre luptătorii pentru făurirea și consolidarea României Mari. El rămâne ca un fondator și reorganizator al învățământului preuniversitar românesc. Pentru întreaga sa operă, C. Angelescu a fost numit „doctorul cărămidă“;

– Iuliu Moșil (1859-1947). Născut la Năsăud, și-a făcut studiile universitare la Viena, unde se număra printre membrii activi ai *Societății culturale și literare România jună*, înființată la 25 martie 1871. Aici l-a cunoscut pe Eminescu și a cântat alături de colegi imnul societății *Pe al nostru steag e scris unire*, compus de Ciprian Porumbescu.

Venind în țară după un periplu la Slatina, se stabilește la Târgu Jiu, unde a condus *Gimnaziul Tudor Vladimirescu* și a îndeplinit rolul unui veritabil animator al vieții culturale.

La 84 de ani, pentru întreaga sa activitate didactică, social-culturală și științifică a fost primit ca membru de onoare în Academia Română;

– Duiliu Marcu (1885-1966), celebrul arhitect român a cărui operă vorbește în timp și spațiu „cu claritatea gândirii, armonia temperamentului și devotamentul său patriotic...“ (Tudor Vianu);

– Jean Negulescu (1900-1993), pictor și regizor american de origine română. În perioada de ucenicie într-ale artei a poposit la Paris, unde îi cunoaște pe Modigliani, Picasso, Giacometti, dar și pe Brâncuși, căruia îi face un portret memorabil: „Era un înțelept cu ochi de zeu (...) de un albastru intens“, Despre Tristan Tzara spune: „Era un Toma necre-

dinciosul, sarcastic, plin de umor, veșnic pus pe șo-tii...“.

Ajungând în SUA, Jean Negulescu devine un cineast cunoscut la Hollywood. În cartea sa de memorii „Drum spre stele“, declară: „Înainte de orice, am fost și am rămas român“;

– Ștefan Marius Milcu (15.08.1903-1.12.1997), medic endocrinolog, biolog și antropolog român, a fost membru al unor înalte foruri științifice naționale și internaționale. Dintre foarte multe lucruri ce se pot spune despre el, amintim crezul vieții sale: „Am o credință absolută în valoarea poporului nostru (...). Am înțeles că datoria noastră, a celor ce ieșim din popor, la lumină, e aceea de a-i veni în ajutor și de a ne asuma responsabilitatea care să ne dea conștiința superioară a locului omului în univers“;

– Ștefan Berceanu (1914-1990), profesor universitar de hematologie și scriitor român, copil dintr-o familie de țărani cu 13 suflete. El este un exemplu care consfințește formularea „Din case mici se nasc oameni mari“;

– Pianista de notorietate europeană Elena Bibescu (1855-1902) a întreținut la Paris vreme de peste un sfert de veac unul dintre cele mai ilustre saloane artistice la care se întâlneau mari artiști ai lumii, din lumea literelor și muzicii. Salonul a fost onorat de prezența lui Franz Liszt, Richard Wagner sau Anton Rubinstein. Dintre români l-au frecventat Vasile Alecsandri, Ion Ghica, George Enescu.

Încheiem cu un gând întru pomenirea marilor români, cu spusele lui Anton Plămădeală: „Dincolo de vorbirea metaforică, motivată de căutarea celor mai adevărate cuvinte care să exprime așa cum trebuie simțămintele noastre, e un lucru în afară de orice îndoială că inima românească își cuprinde istoria și pe marii ei făuritori cu iubire fierbinte, cu gând de închinare, cu smerenie de învățăcel și cu dârzenie de paznic de comoară“.

III. Zestrea spirituală din creația populară și literatura cultă în sîpetul simțirii românești

Zestrea simțirii spirituale a seminției românești este așa de întinsă și de diversă încât ne-ar trebui un sîpet gigant, compartimentat pe domenii de exprimare și cu săli de studiu pe diferite paliere artistice, mari cât palatul X, cula Y sau nava Z.

O mare de steaguri flutură în vîntul creației sub duh autohton. Vom arbora câte un steag ici și colo pentru a ține trează mintea mândriei naționale a românului.

Din formulările simțirii și gândirii românești spicuim câteva momente și prezentăm mostre reprezentative.

Vom începe cu poezia *Mama* a lui Vasile Militaru (1885-1959), cunoscută ca romanță prin muzica compusă de George Enescu:

*A venit aseară mama din sătucu-i de departe,
Să mai vadă pe fecioru-i, astăzi domn cu multă
carte...*

Reamintim și poezia *Povestea mea* care a devenit imn al studenților de sorginte rurală:

*Într-o toamnă când crăpa coaja de pe nucă,
Mi-a venit un dor așa, un dor nebun de ducă...*

Vasile Militaru are și o raniță plină de *Vorbe cu tâlc*.

Din bogata colecție de aforisme existente pe pajiștea înmiresmată românească vom culege câteva:

- „Trecutul este fereastra viitorului“ (B.P. Hasdeu);
- „Valoarea unui popor se măsoară după contribuția pe care o dă culturii și științei universale“ (Constantin I. Angelescu);
- „Cine-și cinstește valorile se cinstește pe sine“ (Ion Dodu Bălan);
- „Cândva, cuvântul om suna ca o promisiune“ (Vasile Ghica).

Din gândirea lui Nicolae Dabija, redăm o apreciere cu ecou în tot spațiul românesc: „Eu aș crede că Republica Moldova are mai mulți analfabeți decât îi are SUA, doar că la noi toți analfabeții sunt cu studii superioare“.

Epigrama și satira de bună calitate devin semnale de avertizare asupra pericolelor care ne pasc (am putea fi numiți un popor de ierbivore, cu toate conotațiile adiacente). La bogata tradiție românească în acest domeniu – Al.O. Teodoreanu (Păstorel), Cincinat Pavelescu, Nicolae Ghițescu, Ghiocel Constantinescu, Mircea Ionescu-Quintus (aniversat la 100 de ani și remarcat pentru reveria „...Când visam să ajung ministru/de la Tisa până la Nistru“ – se adaugă mereu nume noi.

Evoluții

*Aveam, acum un veac, la noi
Îmbogățirii de război,
Iar azi prin noile soluții,
Îmbogățiri din revoluții.* (Nicolae Dragoș)

Publicitate TV

*Scumpe foc, să-ți fie leacul,
Naturistele pastile
Musai să le iei cu sacul,
Și apoi să mai ai și zile!* (Gheorghe Gh. Popescu)

Din noianul de proverbe românești prezentăm câteva alese aleatoriu:

- *Cinstește pe mama și pe tatăl tău ca pe tine însuși!*
- *Cine împarte parte își face!*
- *Unde nu e nici Dumnezeu nu cere!*
- *Să vezi bârna din ochiul tău și nu paiul din ochiul vecinului!*
- *Cine s-a fript cu ciorbă suflă și în iaurt!*

Mulți autori de texte scrise emit formulări de mare valoare semantică:

„Un mohican al înțelepciunii în vremuri de pierzanie“ (Alexandru Dumitriu)

„Milioane de zâmbete inmuguresc pe pământ

În lumina începutului de vară solară,

Odată cu seva vieții prin artere de țară,

România-ntinereste în perimetrul ei sfânt... “

(Geo Ciolcan)

Din bogata colecție de ziceri cu îmbăiere spirituală din copilărie alegem niște „contaminări“:

„Mă tot mișcă, mă tot mișcă!

Sări, purice, sări, păduche,

Să vedem care-i mai iute! “

Prezentăm două tirade de întâmpinare, pornite dintr-un suflet de copil către o fată și o pasăre:

„Ana coțofana,

Scoate puii toamna,

Atunci cade bruma

Și le moare muma.“

„Coțofană faură,

Doarme noaptea-n gaură;

Dimineața când se scoală

Găsește gaura goală.“

În capitolul *Producțiile orale ale copiilor; miniaturizări existențiale*, din cartea mea „Din adânc spre cele înalte“ (2), găsim multe formulări ozonate.

Credem că e nimerit să prezentăm o mărturisire demnă de o „Duminică a spiritului“ ce aparține lui Dan Lupescu: „Dens, cât se poate de dens, ca desfășurare și ritm narativ, romanul *Spirala și chiparosul* amestecă într-un creuzet miraculos, într-un malaxor polifonic, percepții fugitive, conjugate, nu rareori, cu impresii fugoase, abia dezvoltate din geana unei antilope dezlănțuite, a unui stroboscop care fulgeră fără încetare, cu înfiorări și scânteieri de spirit înalt, cultivat cu acuratețe, rigoare și delicatețe, hrănit permanent cu dorul de obârșii, cu iubirea fierbinte față de limba strămoșească, față de

glia străbună și de acel spirit al locului – *Spiritus Loci* – luminând straniu din concentratul aurifer numit *patriotism*, cuvânt de care ne tot sfădesc să ne rușinăm mai marii asasini ai lumii de azi.“

În încheiere, la această secțiune a eseului nostru vrem să amintim importanța folclorului ca un tezaur viu pe care îl găsim învârstat în pânza continuității naționale, acreditat de diferite autorități:

– Folclorul a fost elogiat de către *poeți* – Alexandri, Bolliac, Bolintineanu, de *istorici* – Kogălniceanu, Bălcescu, Xenopol, de *filologi* – Hasdeu, Cipariu, de *filosofi* – V. Conta, de *compozitori* – Ciprian Porumbescu, de *pictori* – Aman, Grigorescu, Andreescu, de *culegători de folclor, folcloriști și etnologi specializați* – Hasdeu, Ispirescu, G. Dem. Teodorescu (colinde), S.Fl. Marin (descânțe), T.T. Burada și alții (18);

– În accepția lui Maiorescu, „Poezia populară ne poate servi de *model* în privința limbii, a *farmecului* artistic, a *nobleței de simțământ* care străbate și se înalță din ea“.

– A.D. Xenopol, preocupat de creația populară în istoria noastră generală, cuvântă: „Cu modelul literaturii poporane înainte, o rățacire este peste putință“;

– Plecând de la un gând profund al lui Eminescu, aflăm „O adevărată literatură trainică, care să ne placă nouă și să fie originală și pentru alții, nu se poate întemeia decât pe graiul viu, propriu al popoului nostru, pe tradițiile, obiceiurile și istoria, pe geniul lui“.

NOTAȚII FINALE

1. „Din rădăcini proprii, în adâncimi proprii, răsar civilizația adevărată a unui popor“. (Mihai Eminescu);

2. Urmând gândul lui Romulus Vulcănescu și recunoașterea mitului ca „istorie exemplară“ (Mircea Eliade), prin studiul mitologiei române s-a urmărit restituirea popoului a pivoților ontologici și a învățăturilor care au înnobilit activitatea sa, în anii cei mai grei, dar și cei mai frumoși din existența noastră;

3. Să ne luăm hrana spirituală de toate zilele în adâncime simbolică la masa vieții, rotundă, cu trei picioare – învățătura, credința, sănătatea –, furnizată de autorități cu valoare națională: învățătorul, preotul și genmedul** (medicul personal intim, medicul de prim contact și al continuității îngrijirilor, medicul predicției și prevenției, dar și cel al sintezei diagnostice și terapeutice);

**genmedul similar cu GP („general practitioner“)

4. Academia Română, instituție autonomă în raport cu puterea de stat și cu partidele politice, care cuprinde „valorile cele mai reprezentative ale neamului” (în accepția marelui geograf și om de școală Simion Mehedinți), va trebui să militeze prin puterea faptelor pentru demonstrarea istoriei neîntrerupte, „de patru ori milenară”, cum spunea Nicolae Iorga, a neamului nostru în spațiul carpato-danubiano-pontic și a unității limbii române, izvorâtă de la traci, pentru a cultiva spiritul novator al nației, evidențiat încă de la Zamolxis, în nevoia de a etala și înviora, spiritual și cultural sufletul românesc;

5. Titu Liviu Maiorescu (1840-1917), profesor universitar, critic literar și om politic român. După 11 ani de „deșțărare” (aflat la studii în străinătate), ca „tânăr încălzit de duhul înoirii”, Titu Maiorescu devine mentorul *Societății Literare Junimea* (care a impus conștiinței publice pe marii noștri clasici, Eminescu, Creangă, Caragiale, Slavici) și cel care mărturisea doctrinar printre altele că „pentru a continua impulsul puternic ce l-a dat d. Vasile Alecsandri prin neprețuita sa adunare de cântece populare din toate provinciile române am crezut că este un mijloc foarte potrivit de a însărcina învățătorii rurali, ca unii ce trăiesc în sânul poporului, de a culege de pretutindeni poeziile și poveștile, datinile și obiceiurile (...), așa cum le aud și le văd în mijlocul sătenilor”;

6. „Poporul este nu numai înaintea indivizilor, dar este și mai complet decât individul. Poporul cuprinde în fondul său toate aptitudinile membrilor săi, și de aceea personalitatea sa (cultura sa) apare ca o potențialitate armonică ideală.” (C. Rădulescu Motru);

7. Din poezia *Mama* redăm câteva versuri, într-o cascadă a cunoașterii, a închinării și a mântuirii:

*Învins de taina mare-a clipei,
Se închină sufletul supus
În fața veșnicei icoane
Cu răstignirea lui Iisus...
Nu-l dor piroanele din carne,
Zâmbește pașnic iertător
El știe că de veci învie
Acei ce pentru alții mor.* (Octavian Goga)

8. „Cine în adevăr își iubește Țara trebuie să dozească înflorirea ei în toate direcțiile” (Regina Maria);

9. Iubirea de țară este mai întâi cămașa iubirii moșelor și moșilor României;

10. Am multe NIT-uri (năduf, indignare și tristețe) pentru neîmplinirile din societatea românească.

11. „Un om informat valorează cât doi! Un om corect informat poate fi mai greu păcălit, manipulat, mințit!” (Revista *Vitralii*);

12. „În sondajele de opinie, sănătatea se plasează pe primul loc al problemelor românilor, dar îngrijirea sănătății nu este (încă) printre prioritățile concetățenilor noștri” (Vintilă Mihăilescu);

13. Rostul meu ca medic-cetățean este un 3R (reflecție, respect, responsabilitate), militând pentru implicare cu permanentă basculare în șapte domenii de referință:

- Familia (ascendenți, parteneri, descendenți), în calitate de celulă a societății;
- Profesia (medicina generală: primadona sănătății și a cunoașterii omului „total”);
- Satul (ștampila anotimpurilor din copilărie, proiecția cosmică a cunoașterii);
- Țara (izvorul dorului întru înalt și pământul care ne ține);
- Cartea (punct de confluență: primire și dăruire, labirint inițiativ);
- Antropologia ecuatorială* (concept personal formativ, când ecuatorul curge de la răsărit spre apus printre complementarități și contradicții structurante și care are ca un element central *arheul*);
- Natura (templu și gazdă a vieții, care se cer a fi protejate, și unde „codru-i frate cu românul”).

14. Ultimul interviu al acad. Florin Constantiniu: „Politica postdecembristă a făcut românilor mai mult rău decât mongolii, ungurii, turcii, nemții și rușii”. Întrebat ce își dorește, a dat un răspuns tulburător: „Să scap cât mai curând din această lume de hoție, ticăloșie și nevolnicie...”;

15. „Românul a pierdut orice mândrie boierească de altădată (...). Orice străin vine în România să ia mai mult decât se preface a da (...). Nevăzând adevărul, românului i se pare firească starea lui de slugă. De îndată ce se trezește, imediat este murdărit cu tot felul de etichete sinistre ca *naționalist* și *xenofob*” (Theodor Codreanu);

16. Venind din trecutul îndepărtat împănat de amintiri și trăiri autentice, să dăm forță prezentului prin prestații viguroase – reactivitate, probitate profesională, morală –, pentru a da cale liberă viitorului întru progres și neatârnamare al țării;

17. Omul din *Terra mirabilis* ca rază – undă a lui Zamolxis și măsură a lui Cuza, în plămada lui Eminescu și în devenirea lui Noica, ajunge zbor la Brâncuși, având ca aripi credința și conștiința;

18. Identitatea, iubirea, demnitatea și nu avuția susțin necesarmente mersul înainte al poporului nostru.

19. Înfățișăm un catren semnificativ, într-o regăsire populară, pentru redarea ambianței trăirii românești:

*Răcoare de codru des
Nu-mi dă drumul să mai ies;
Gândul spadă de viteaz
Zi de zi mă ține treaz.*

20. În Eminescu, purtător al „Dorului de vatră“, vedem „Evanghelistul Doinei“. El a rămas cu „trupul pe pământ“ să doinească mereu plânsul: pustierea casei părintești, iubirea părăsită, credința uitată.

Vino, Luceafăr blând, și apără-ne de „balaurul cu 12 capete” care vrea să ne ducă în „lumea lui întunecată“ (din *Acatistul Poetului Neamului Românesc* – Mihai Eminescu, de Bartolomeu Anania);

21. *Neam român! Cu ură mare
Vor căta mereu dușmanii
Graiiului român pierzare;
Dar să piară ei cu toții:
Nu l-am dat și nici nepoții
Nu-l vor da!*

(George Coșbuc, *Graiul neamului*)

22. MIT-ul reușitei la români credem a fi: *Minte* clară, *Inimă* fierbinte, *Talpă*, care intră în rezonanță cu pământul pe care îl calcă;

23. „*Cuvintele au cuvântul!*“ (Ion Dodu Bălan), *Clopotul bate!* (Șt.O. Iosif, Octavian Goga, Ion Pillat, V. Voiculescu, Ion Barbu), *Încearcă!* („Încercarea moarte n-are!”);

24. Să ne prezentăm la Magnificul Respiro de la 1 DECEMBRIE 2018 – România Mare rămasă Tare – având: „caii la căruță“, desaga plină, ispititorul drum drept, limba cu zefirul și furtunile ei și, chiar dacă trimiterea pare a fi hiperbolică, fără „pete în soare“.

BIBLIOGRAFIE

1. Andrei N. *Voievozi ai spiritului*, Ed. Alma, Craiova, 2000;
2. Bușoi Gr. *Din adânc spre cele înalte. Eseurile unui ostenitor într-ale medicinei*, Ed. Amaltea, București, 2007;
3. Bușoi Gr. *O introducere în antropologia ecuatorială*, Revista Medicală Română, nr. 3/2010;
4. Bușoi Gr. *Trezirea de dimineață împlinește ziua*, în G.G. Constandache – „Destinul în filosofie, știință și artă“, Ed. Alma, Craiova, 2012;
5. Bușoi Gr. *O paradigmă florală numerică a sănătății ființei*, RMR, nr. 1/2014;
6. Bușoi Gr. *Viața națiunii și fapte medicale în România la sfârșitul secolului al XIX-lea* (După însemnările lui Constantin Bacalbașa), RMR, nr. 3/2014;
7. Bușoi Gr. *Sărbătorii mei: personalități medicale patrimoniale la aniversări reprezentative*, RMR, nr. 4/2014;
8. Bușoi Gr. *Restituirii medicale din perimetrul dobrogean întru prestigiul medicinei românești sau Spovedania unui implicat*, RMR, nr. 3/2015;
9. Bușoi Gr. *Urcuș spre Centenarul Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918. Întâmpinări – revelații*, RMR, nr. 4/2015;
10. Bușoi Gr. *Transexplorarea, un dincolo valoric. Paradigmă cognitivă*, RMR, nr. 4/2016;
11. Codreanu Th. *Fragmente despre Eminescu*, Ed. Junimea, Iași, 2017;
12. Constantiniu F. *O istorie sinceră a poporului român*, Ediția a 4-a revăzută și adăugită, Ed. Univers Enciclopedic Gold, București, 2011;
13. Delavrancea Cella *Dintr-un secol de viață*, Ed. Eminescu, București, 1987;
14. Iscru G.D. – *Națiune, naționalism, românism*, Casa de Editură și librărie „Nicolae Bălcescu“, București, 1997;
15. Iscru G.D. *Strămoșii noștri reali: Geții-Dacii-Tracii-Ilirii, națiunea matcă din Vatra „Vechii Europe“*, Ediția a 5-a revăzută și adăugită, Ed. „Mica Valahie“, București, 2010;
16. Marga A. *Cunoaștere și acțiune. Profiluri de gânditori*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1986;
17. Mihăilescu V. *Scutecele națiunii și hainele împăratului. Note de antropologie publică*, Ediția a 2-a adăugită, Ed. Polirom, Iași, 2013;
18. Munteanu G. *Interpretări și repere*, Ed. Junimea, Iași, 1982;
19. Pânzaru P. *Sociologia reducției la esențial*, Ed. Poema, Baia Mare, 2007;
20. Plămădeală A. *Dascăli de cuget și simțire românească*, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1981;
21. Plămădeală A. *Calendar de inimă românească*, Sibiu, 1988.
22. Plămădeală A. *Alte file de calendar de inimă românească*, Sibiu, 1988;
23. Puric D. *Cine suntem*, Ed. Platytera, București, 2008;
24. Rădulescu-Motru C. *Românismul. Catehismul unei noi spiritualități*, Fundația pentru literatură și artă „Regele Carol II“, București, 1936;
25. Riga S. *Cultura tradiției și patrimoniului*, Studii de Știință și Cultură, vol. 6, nr. 1, p. 96-112, 2010
26. Rogojanu A.I. *Factorul intern. România în spirala conspirațiilor*, Compania, București, 2016;
27. Ruști Doina *Dicționar de teme și simboluri din literatura română*, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Polirom, Iași, 2009;
28. Șuțu N. *Memoriile Principelui Nicolae Șuțu, mare logofăt al Moldovei, 1798-1870*, Ed. Humanitas, București, 2013;
29. Vulcănescu R. *Mitologia română*, Ed. Academiei Republicii Socialiste România, București, 1985;
30. Zeletin C.D. *Principesa Elena Bibescu, marea pianistă* (Ediția a doua), Ed. Vitruviu, București, 2008;
31. ...*Hipocrate și arta scrisului* (antologie de autori de texte, sub redacția Constantin Bogdan și Virgil Răzeșu), Ediția a II-a, Ed. Răzeșu, Piatra-Neamț, 2017;
32. ...*Flacăra lui Adrian Păunescu*, Săptămânal (serie nouă), 2017.